

Dvärgag funnen vid Göteborg

Ulf Axelsson berättar om ett konstigt ”gräs” som dök upp på hans arbetsplats.

ULF AXELSSON

I slutet av juli 2001 kom det upp ett besynnerligt ”gräs” på min arbetsplats i Gamlestaden i Nylöse socken nära Göteborg. Gräset hade en så avvikande ljusgrön färg att det väckte mitt intresse. Det växte i kompakta tussar, närmast likt vitgröe *Poa annua*, men med annorlunda bladform och med ett blygsamt rotsystem. När växten så äntligen gick i blom avslöjade den sitt rätta jag med sina tre stödblåd strax under blomställningen. Plantorna var inte mycket mer än omkring 10 cm höga, oftast mindre. De liknade mycket en gammal krukväxt – Mose vass *Cyperus albobstriatus* – som jag en gång haft i min ägo.

En titt i flororna visade att det troligen var dvärgag *Cyperus fuscus* jag funnit. Efter besök av Erik Ljungstrand fick jag detta bekräftat.


Dvärgagen är en mycket kortlivad ånnuell. År 2002 dök den upp i mitten av augusti för att dö när frosten kom. Foto: Ulf Axelsson.

Cyperus fuscus is a short-lived annual.



Lokalen används för lagring av plantskoleväxter, och att dvärgagen kommit hit beror sannolikt på att det året innan stod ett större parti växter från en ungersk plantskola just här. Med plantorna hade det följt stora mängder marmorgrus och jord.

Under 2002 har dvärgagen återkommit med något hundratal exemplar och spridit sig rejält på området. Växten torde ha goda möjligheter att spridas till andra ställen i Göteborg och kanske också till Stockholm–Uppsala eftersom växter levereras dit. Ett annat trevligt och oväntat fynd på samma lokal under 2002 var strandloppört *Pulicaria dysenterica*. Förmodligen har den samma ursprung som dvärgagen.

Dvärgag är sedan tidigare känd som inhemsk i Sverige – i Skåne och på Gotland – och har dessutom påträffats tillfälligt i Göteborg, Ringarum i Östergötland och i Uppsala. Dvärgagen sågs senast i Tingstäde på Gotland 1947 och vid Ringsjön i Skåne 1950, och betraktas som regionalt utdöd i Sverige (Lindberg 1977, Olsson 1999). Däremot lever den ännu kvar på några få lokaler i Danmark. För övrigt förekommer arten i varmare delar av Europa, Medelhavsområdet och Asien. Dvärgagen är konkurrenssvag och därför beroende av blottad jord, men dess frön lär kunna ligga i frövila under lång tid, varför hoppet om ett återfynd i Skåne eller på Gotland kanske ännu inte är ute. 

Citerad litteratur

- Lindberg, P. S. 1977. Dvärgagen (*Cyperus fuscus*) i Sverige. – Svensk Bot. Tidskr. 71: 69–77.
Olsson, K.-A. 1999. *Cyperus fuscus* dvärgag. – Ur: Aronsson, M. (red.), Rödlistade kärlväxter i Sverige – Artfakta. – ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Axelsson, U. 2003. Dvärgag funnen vid Göteborg. [*Cyperus fuscus* found near Göteborg, SW Sweden in 2001.] – Svensk Bot. Tidskr. 97: 104. Uppsala. ISSN 0039-646X.

Ulf Axelsson är hortonom och verksam vid VEAB, ett grossistföretag i plantskolebranschen. Adress: Vikenvägen 220, 445 34 Bohus.